

HET TRANSPORT VAN LEVENDE ZEEDIEREN

Voor het transport van zeedieren geldt: maak de reis zo kort mogelijk en voorzie de dieren tijdens de tocht van veel zuurstof.

Dit laatste kan op verschillende manieren geschieden:

- door membraanpompjes aangesloten op de auto-accu,
- door een zuigerpomp aangesloten op de auto-accu,
- door het blazen van zuivere zuurstof in de plastic transportzakken,
- door het doorlichten van de bunnen met behulp van een luchtbedpomp.

Voordat de reis aanvangt worden de dieren in vers zeewater over de verschillende emmers verdeeld. Vooral niet te veel dieren per bun wanneer de reis één of meer dagen gaat duren.

Zolang mogelijk worden de bunnen doorlucht of met stromend zeewater fris gehouden.

Zee-anemonen kunnen — in fris wier verpakt — „droog” worden vervoerd. Iers mos - *Chondrus crispus* (L.) is het beste verpakkingsmateriaal. Zeedahlia's - *Tealia felina* (L.) en Wasrozen - *Anemonia sulcata* (Pennant) moeten in zeewater worden getransporteerd.

Krabben uit het littoraal doorstaan de reis vaak tussen vochtig wier verpakt. Steurkrabben en garnalen weer in water vervoeren.

Voorzie de bunnen van goede luchtslangen, T-stukken en nieuwe uitstroomstenen. Zorg ervoor dat luchtslangen tijdens de rit niet klem kunnen raken tussen de andere bagage, waardoor de dieren zonder luchttoevoer komen te zitten. Controleer tijdens rustpauzes de levende have evenals het goed functioneren van de technische installatie. Neem een reservepomp mee, b.v. een luchtbedvoetpomp voor noodgevallen. Laat één van uw equipagenoten tijdens de rit een wakend oog over de installatie laten gaan.

HET VERWERKEN VAN DE VANGSTEN EN HET UITWERKEN VAN DE NOTITIES

Wanneer zeedieren verzameld worden met het doel ze in een collectie onder te brengen moeten deze, wanneer het een meerdaagse tocht geldt, ter plaatse geprepareerd worden.

Als conserveringsvloeistof wordt formaline gebruikt. Van de voorraadoplossing van 40% wordt een gebruiksooplossing van 4% gemaakt. Hierin kunnen vissen geconserveerd worden. Kreeftachtigen en weekdieren worden bewaard in 4% formaline waaraan 5—10 gram borax per liter is toegevoegd, teneinde het oplossen van kalkpanters te voorkomen.

Levende Gastropoda worden gereinigd en gekookt, waarna het dier uit het huis verwijderd wordt. Het bijbehorende operculum niet verloren laten gaan!

Zeesterren en zee-appels worden enkele dagen gelegd in 4% formaline, daarna in zoet water afgespoeld en gedroogd. maar niet in de felle zon.

Ze kunnen ook in formaline met borax bewaard worden.

Tweekleppige schelpen — indien levend — worden gekookt, van vlees ontdaan en met een elastiekje er omheen gedroogd.

Kleine Gastropoda krijgen een 4% formalinebad van enkele dagen en kunnen daarna zonder meer worden gedroogd.

Is voor deze conserveringswerkzaamheden geen gelegenheid ter plaatse (b.v. de hotelkamer) verpakt u dan de vangsten van elke vindplaats in dubbele plasticzakken of plasticcontainers (onaangename geur!) en doe deze werkjes bij thuiskomst. Gebruik geen blikken trommels. Roest tast de schelpen aan en deze vlekken krijgt u er niet meer uit.

Voor het verpakken van schelpen voor verzending (of eigen vervoer) verwijst ik naar het artikel Schelpen ruilen zonder huilen - Vita Marina, Collectietechniek pagina 9 e.v.

Enmaal weer thuis wordt de gehele reis als het ware afgerond door de laatste werkzaamheden zoals:

het verzenden van de opgenomen kleurenfilms naar de ontwikkelcentrale. We zijn natuurlijk zeer benieuwd hoe ze uitvallen, maar toch hebben we de films eerst in eigen land verzonden, teneinde zoekraken te voorkomen;

het ontwikkelen, afdrukken en vergroten van de foto's en de eventuele verwerking hiervan in uw reisverslag of in het verslag van uw biologische waarnemingen;

het sorteren van de gemaakte reisnotities tot een smakelijk leesbaar verslag;

het sorteren en determineren van de vondsten;

het inboeken van de nieuwe aanwinsten in een register;

het uitwerken van uw kladnotities. Het is erg handig om alle verzamelde gegevens per vindplaats te verwerken, aangevuld met foto's, tekeningen, plattegronden, enz. Wanneer u uw gegevens uitwerkt op blanco of geliniëerd papier voorzien van 17 perforaties, dan kunt u ook deze weer aan uw Vita Marina documentatie toevoegen.

Noteert u ook vooral hetgeen niet naar wens is verlopen. Welke materialen aan uw uitrusting ontbraken, waar de technische uitrusting haperde enz. enz. U doet er de volgende keer uw voordeel mee.

Stel van al uw uitrustingsstukken een lange lijst op en vul deze bij thuiskomst direct aan met de voorwerpen, die zoals uit de praktijk bleek, nog toegevoegd moeten worden.

Deze lijst kunt u heel praktisch gebruiken bij het inpakken aan het begin van de tocht. Elk voorwerp dat reeds ingepakt werd of op de grote stapel klaar gelegd is, wordt van een kruisje voorzien. Is de gehele lijst afgekruist, dan kunt u met een gerust gevoel op vakantie gaan.

Maak bij elke vindplaats een inventarislijst van de gevonden, gevangen en waargenomen zaken volgens de indeling: Geleedpotige dieren, Wormen, Weekdieren, Stekelhuidigen enz. In de loop der jaren wordt deze lijst steeds uitgebreider en zullen we wel verstedd staan hoe groot de verscheidenheid van dieren en wieren in een bepaald gebied kan zijn.

Dit artikel is langer geworden dan ik in de aanvang gepland had en toch kan het nog niet op volledigheid bogen. Dat is begrijpelijk.

Mocht u bepaalde gedeelten te summier behandeld vinden of heeft u waardevolle aanvullingen, meldt u ze mij dan. We kunnen dan mogelijk uit de nog nakomende gegevens een completerend artikel samenstellen, zodat ook dit onderwerp in de Vita Marina tot een ware documentatie kan uitgroeien.